

สุดยอดจิตกรรมพาพนัง

‘วัดทุ่งหญ้าคอบาง’

แหล่งเรียนรู้อุบัติภัยน้ำท่วม-ยวน

วัดทุ่งหน้าคมบาง ตั้งอยู่ที่บ้านห้วยต.ดอนแร่ อ.เมือง จ.ราชบุรี สร้างขึ้นราวสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เป็นวัดของชาวไทย-ยวน ซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดราชบุรี ตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ จุดเด่นเป็นศาลาการเปรียญขนาดใหญ่อยู่หน้ารั้ว สร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง ที่บอกเล่ากันว่ามีช่างชาวจีนไหหลำจากจังหวัดสมุทรสงครามเป็นผู้สร้าง โดยเฉพาะบนชั้น 2 ของศาลาการเปรียญ มีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่วิจิตรงดงาม

นอกจากนี้ภายในศาลาการเปรียญวัดแห่งนี้ยังมีธรรมาสันโบราณ ราวๆ กับโบสถ์เก่าสมัย ร.ศ.127 สำหรับพระสงฆ์นั่งเทศนาวันสำคัญของท่านพระพุทธศาสนา ที่สำคัญคือส่วนยอดของธรรมาสันสูงกว่าผนังเพดาน มีการเจาะช่องเป็นสี่เหลี่ยมให้อุบัติธรรมาสันเข้าได้ และช่างก็วาดภาพจิตรกรรมไว้ในช่องเพื่อความสวยงาม

ล่าสุด นายชยาวุธ จันทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ได้เข้าเยี่ยมชมภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยโบราณ พบว่าลักษณะของภาพจิตรกรรมฝาผนังที่เกิดขึ้นบนเพดานเป็นการผสมผสานลักษณะของศิลปะหลายชาติ ทั้งไทย จีน ฝรั่งเศส อาทิลายกนกที่มีลูกไม้ดูมๆ อย่างฝรั่งประกอบขึ้นเป็นลายเครือเถา และลายค้างคาวอย่างศิลปะจีน ลายค้างคาวคือการเขียนรูปค้างคาวหนึ่งในสัตว์มงคลของจีน โดยสีที่ใช้จะเป็นสีเข้ม เช่น สีดำ สีน้ำเงิน และสีทองเป็นที่นิยมของช่างชาวจีนในยุคสมัยนั้น จึงสั่งการให้ช่างประนม คลังทอง วัดนธรรมจังหวัดราชบุรี ดำเนินการจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ขึ้น

พระครูวินัยธร (เชียว) โชติโย เจ้าอาวาสวัดทุ่งหน้าคมบาง เผยว่า บวชมาได้ประมาณ 65 พรรษา แต่วัดนี้เกิดขึ้นมานานแล้ว ส่วนประวัติภาพจิตรกรรมฝาผนังบนศาลาการเปรียญ ขณะนั้นยังเป็นเด็กกำลังเรียนอยู่ก็เห็นมีศาลาการเปรียญอยู่แล้ว สมัยนั้นใช้มือเขียน โดยสีที่ใช้เขียนน่าจะเป็นสีจากผงเอมมาละลายน้ำ ส่วนเม็ดมะขามนำไปต้มแล้วนำมาลงทาเป็นพื้นผนัง ทราบข้อมูลมาจากญาติโยมชาวบ้านใกล้เคียง ซึ่งเคยมาช่วยเป็นลูกมือช่างเขียนภาพในสมัยก่อนเล่าให้ฟังว่า ได้นำเม็ดมะขามไปเคี้ยวให้มีลักษณะเหนียวเป็นกาว แล้วนำมาลงพื้น มีประโยชน์ทำให้เหนียว สี

พระครูวินัยธร โชติโย

สุดยอดจิตรกรรมฝาผนัง

‘วัดทุ่งหน้าคมบาง

แหล่งเรียนรู-ภูมิปัญญาไทย-ย

ไม่จืดจางมีอายุหน้านับร้อยปีไม่หลุดเลือนหายไปเหมือนสีปัจจุบันทั่วๆ ไปที่อายุการใช้งานสั้น เจ้าอาวาสวัดทุ่งหน้าคมบางบอกด้วยว่า จากการสอบถามคนเก่าแก่ได้เล่าให้ฟังว่าช่างที่มาเขียนภาพบนฝาผนังศาลาการเปรียญนี้จะใช้วิธีนอนเขียนแทนการนั่งเขียน โดยช่างคนไหนเขียนนี้จะแปลกไม่เหมือนใคร คือจะเป็นคนดื่ม

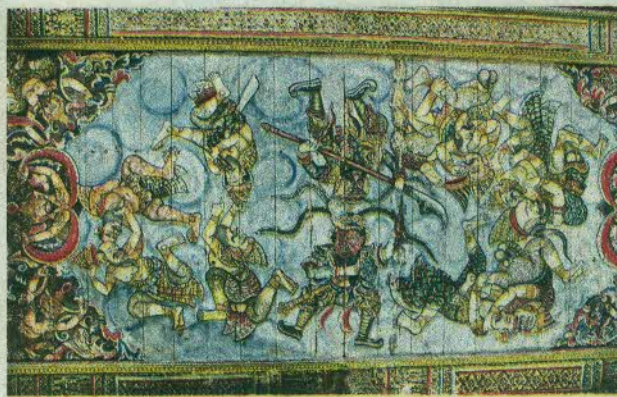
สุราขณะที่เขียนวาดภาพเหล่านี้ เรียกว่าจะมาถึงวัน ถ้ายังเมาหนักก็จะยังเขียนภาพออกมาสวยสดงดงามมาก ผิดกับคนทั่วไป เพราะหากดื่มสุราก็จะพูดหรือไม่มีสติในการทำงาน แต่กับช่างคนนี้จะเมายังวาดภาพเขียนออกมาดี เขาก่อนอย่างนั้น อย่างที่เห็นและเมื่อสังเกตบนผนังจะพบข้อความตัวหนังสือ เขียนว่า “ครูชิน

ช่างประดิษฐ์ ลิขิตขม ซึ่งสำเร็จ เสรีพรรษา ช่างเจ้ทศมา เขียนเทพา จัดดูเขียน “จากการสอบถามประชาชนนี้เป็นคุณตาของเจ้าอาวาส สมัยยังมีชีวิตอยู่ทำมาวัดนี้ถึง 2 ครั้ง โดยการ

โครงการพาพนัง หมู่บ้าน'กุบิปัญญา'ไท-ยวน

ที่เขียนภาพเหล่านี้ เรียกว่าจะเนา
ยิ่งเมหนักก็ยิ่งเขียนภาพออกมา
ดงามมาก ผิดกับคนทั่วไป เพราะหาก
จะพูดหรือไม่มีสติในการทำงาน แต่กับ
ยิ่งเมหนักภาพเขียนออกมาดี เขา
งานนั้น อย่างที่เห็นและเมื่อสังเกตบน
ข้อความตัวหนังสือ เขียนว่า "ครูขึ้น

ช่างประดิษฐ์ ลิขิตชม ชื่นอารมณรัก การก็
สำเร็จ เสร็จพรรษา ช่างเจ็ดหลัง เมื่อคอก พอ
ทศนา เขียนเทพา จัดตุเขียน เทียนเหาะเอย"
"จากการสอบถามประวัติทำให้ทราบว่า ช่าง
คนนี้เป็นคุณตาของเจ้าอาวาสวัดประยูรวงศา
วาส สมัยยังมีชีวิตอยู่ท่านเดินทางมาดูภาพ
ที่วัดนี้ถึง 2 ครั้ง โดยการเขียนให้วัดทั้งหมด

คมบางพริ ไม่มีการจ้างค่าแรงแต่อย่างใด เป็น
คำบอกเล่าจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้วัด ซึ่งได้
เสียชีวิตไปแล้วเล่าให้ฟัง นอกจากนี้ช่างคนนี้
ยังเคยไปเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังหลังโบสถ์
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม หรือวัดพระแก้ว ที่
กรุงเทพมหานครมาแล้ว ซึ่งมีอยู่ประมาณ
2 ห้อง ซึ่งได้เดินทางไปดูความงดงามแล้ว
และมีชื่อเขียนติดไว้ด้วย เป็นชื่อเดียวกันกับ

ประนอม คลังทอง

ที่เขียนติดอยู่ที่บนฝา
ผนังวัดทุ่งหญ้าคบบาง
เหมือนกัน ซึ่งจะอยู่
ด้านหลังของโบสถ์
วัดพระแก้ว ถือว่าไม่
ธรรมดา คนไม่มีฝีมือ
จะเขียนออกมาแบบนี้
ไม่ได้ สามารถเข้าไป
เขียนภาพหลังโบสถ์
วัดพระแก้ว ซึ่งจะถูก

จัดแบ่งเป็นห้องได้" พระครูวินัยธรกล่าว

ด้าน นางประนอม คลังทอง วัดนธรรม
จังหวัดราชบุรี เผยว่า หลังจากผู้ว่าราชการ
จังหวัดได้เข้ามาเยี่ยมชมที่ศาลาการเปรียญ
แห่งนี้แล้ว ได้มอบหมายให้สำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัด ร่วมกับสำนักงานพระพุทธ
ศาสนาเข้ามาดู เพื่อเตรียมพัฒนาให้เป็นศูนย์
เรียนรู้ทางวัฒนธรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยว
ไปด้วย โดยเปิดศาลาการเปรียญให้นักท่องเที่ยว
ได้ชมความงามของภาพบนเพดาน ซึ่ง
มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน มีเรื่องเล่าจาก
พุทธประวัติ และช่างเขียนจากยุคสมัยของ
รัตนโกสินทร์ตอนต้น ให้พัฒนาตรงนี้เป็นศูนย์

เรียนรู้ในการจัดทำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เป็น
แหล่งรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ สิ่งที่มี
คุณค่าของชุมชนแห่งนี้มาจากเป็นพิพิธภัณฑ์
ให้ประชาชนและผู้สนใจได้เข้ามาศึกษาเรียน
รู้รวมถึงเป็นศูนย์การทอผ้า ซึ่งพื้นที่ตรงนี้เป็น
ถิ่นของชาวไทย-ยวน จะมีภูมิปัญญาของการ
ทอผ้าของชาวไทย-ยวน อนาคตจะกลายเป็น
ศูนย์เรียนรู้ ศูนย์ทอผ้าจากอีกแห่งหนึ่งที่สำคัญ
ของจังหวัดราชบุรี

"นอกจากที่วัดจะมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง
สร้างด้วยไม้สักทั้งหลังโดยช่างชาวจีน เป็น
สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นแล้ว อีกอย่างคือเรื่อง
ธรรมาสันที่ตั้งอยู่บนศาลาการเปรียญมาเป็น
เวลานานร้อยปีมาแล้ว เป็นธรรมาสันโบราณ
ซึ่งใช้ในพิธีการเทศน์มหาชาติ เป็นวัฒนธรรม
ประเพณีการเทศน์ของชาวไทย-ยวน ซึ่งจะมี
ชาวบ้านที่มีเชื้อสายไทย-ยวนได้มาร่วมกันที่นี่
เป็นประจำทุกปี"

วัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีทั้งท้ายด้วยว่า
ที่สำคัญมีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ช่างชาว
จีนเขียนไว้ ได้บอกเล่าเรื่องราวพุทธประวัติ
เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม การใช้สีสมัยโบราณ
ไม่ใช้ฟูกันเขียน จะใช้ไม้เอามาตีให้แบนแล้ว
เขียน ถือเป็นภาพที่เกิดจากภูมิปัญญาจริงๆ
ใช้ความมุมานะยิ่งของศิลปินที่จะเขียนภาพ
เหล่านี้ออกมาได้อย่างงดงาม ลักษณะขึ้นไป
เขียนรวมแล้วประมาณ 12 ภาพ จนสำเร็จ
ได้และมีความสวยงามวิจิตรทรงคุณค่าอีก
วัดหนึ่งที่หาชมได้ยากยิ่ง

พันธ์ แก้วนัย